

Emil Ludwig:

NAPOLEON

ZGODOVINSKI ROMAN

DRUGA KNJIGA
HUDOURNIK

Da, učenjake vabi rad k sebi, obiskuje večino sej v Institutu, prevzema celo poročila, diskutira po kosilu z Laplaceom o matematiki, mu kaže nove italijanske metode za črtanje krogov, se prereka s Chenierjem o pesništvu in (če ne gre drugače) celo o metafiziki.

NEKAJ O NAŠIH SLIKAH

Ker sem sam zainteresiran, ker je vsa Amerika poplavljena s slikami in ker so slike lahko v korist in v izobrazbo tem, ki jih gledajo in končno, ker imam veliko zbirko slik, zgodovinskega pomena za našo preteklost, in še, ko nameravam začeti s kazanjem slik v zimski sezoni, Sem napisal tole pojasnilo, da se ve javnost teh predstav tudi udeležiti.

Naj omenim, da so filmske slike zelo drage. Za privatnika nikakor priporočljive, razven za družinsko historijo. Mi smo slike snemali v namenu za ljubo narodu. Ker se je nabralo toliko teh zgodovinskih slik, smo mnenja, naj se te slike ljudem od časa do časa pokažejo.

Naša firma, A. Grdina in Sinovi, je financirala slike od začetka. Zato tudi želi, da te slike odjemalci ter vsi, ki ljubijo domače slike, vidijo. Naši ljudje, posebno starejši, ki niso navajeni oditi v gledališča, raiši gledajo svoje domače slike, bilo iz stare domovine ali iz življenja v Ameriki. Naše domače slike so tudi spremljane, z domačo glazbo in razlago.

Naj bo še omenjeno, kako smo Slovenci začeli s snemanjem premičnih slik. V kolikor vem, je bil Mr. John Bukovnik. Slovenec in fotograf od mladih nog, ki je prvi posnel film. Slike v stari domovini (Bled na Gorenjskem). Od njega sem dobil duplikat. Zelo so mi bile všeč in kmalu sem začel sam nadaljevati.

Zanimivo je tudi to, da je nekega dne prišel Theodore Andrika gledat mojo predstavo. Tudi niemu se je stvar zdela dobra. Tudi Andrika je šel v Evropo in tam posnel mnogo krajev, posebno v naši Sloveniji.

Dalje se spominjam velike narodne manifestacije, katero je priredil Ljubljanski klub na Reharjevemu vrtu, katero je filmala Paul Gozdanovičeva firma za gledališče. Prav tako je nam Gozdanovič dal narediti film, velikega vselovenskega kat. šoda, ki se je vršil pod auspicio KSKJ 1. 1929 v Lemontu, Ill.

Od tedaj se je med nami zelo razširila ideja filmanja.

V kolikor imamo Slovenci že svojih zgodovinskih slik, se lahko poslužimo tudi drugih ameriških slik, tudi govorečih.

Za sedaj so že namenjene sledeče predstave:

V fari Marije Vnebovzete, v novi šoli na Holmes Ave. dne 24. jan. v nedeljo ob 3. uri pop. 31. jan. pa v cerkveni dvorani v fari Sv. Vida na Glass Ave. tudi ob 3. uri. Drugi se lahko prigrasijo. Za naročila pokličite: HE. 1-2088.

A. Grdina & Sons

Ali hkratu molče zasleduje vsako kretanje direktorjev, ki so vedno bolj brez moči. Sam se izogiba tem svojim skritim sovražnikom. Opazujejo jih njegovi bratje, ki mu poročajo, kako stoje stranke. On pa premišlja, kaj bi bilo storiti. "Pariz je brez spomina. Če ostane dolgo brez dela, sem izgubljen v tem mestu, kjer ena slava izpodriva drugo. Ne smem ostati tukaj." Često hodi sam z rokami na hrbtu sem in tja in si misli:

— Prezgodaj. Ti ljudje morajo prej popolnoma zavoziti. Postati tovariš direktor, zdaj ko stebi tako naglo trohne? Dobro, da jih še nimam štiri-deset, kakor zahteva zakon. Fantazija! Ta čas je treba zaposliti fantazijo množic! S čim? Na kontinentu je mir. Tekmecev se mu skoraj ni bati. Hоче, ki je bil najnevarnejši, je k sreči mrtev. Bil je tudi Josephinin ljubavnik, gotovo, čeden človek je bil. Kako lahko je prenesla njegovo smrt, zdi se, da ji je nezvestoba v naravi. Carnot je odstranjen, Moreau tepen. Augereau, ki je zdaj poveljnik na Renu, me kajpada iz ljubosumnosti sovraži; treba bo oslabiti njegov položaj. Stari Korzičani tudi niso nič močnejši; na vsak način pa so našli zadnjič žensko, ki me je prišla svarit pred strupom, prihodnjega dne mrtvo v mlaki krvi: torej tudi zarote. Prezgodaj. Še enkrat bo moral odtod.

— V Anglijo? Če ne bi bili ti bedaki dopustili, da so jim Angleži uničili mornarico. Koliko spomenic je napisal po Tololonu! Tako smo tedaj v petih letih pomorske vojne izgubili šest bitk. Izkrcati se! Če bi se dalo izkrcati! Kdor bi porazil Anglijo, bi bil gospodar. Treba bo iti na obalo in vse proučiti, in če je neizvedljivo, naj v Sredozemsko morje; samo tam, v Orientu je človek čisto svoboden; tam bo lahko razvnel francosko radovednost. To mora biti Egipt, tam so Aleksandrovi sledovi — tam lahko zadene Anglijo!

Po dolgih pripravah gre general na pot po severni obali, kjer računa, nadzira in izprašuje vsakogar, do poslednjega

ribiča in tihotapca. Ko se ne- napovedan vrne, se Josephina prestraši. Ali on ne opazi nič in tudi ne ve, da je njena nagla roka napisala tajniku njenega starega ljubimca listek. Kaj bi dejal ta človek, ki mu je sto špionov donášalo skrivne dopise, če bi ta večer bral: "Bonaparte se je ponoči vrnil. Prosim Vas, sporočite Barrasu moje obžalovanje, da ne morem dre- vi obedovati pri njem. Recite mu, naj me ne pozabi. Moj položaj Vam je znan bolje, nego komur koli. La Pagerie — Bonaparte."

Tako izpodkopen je ta zakon, v katerega on vendarle veruje; tako dvolično je sovráštvu in nezaupanje brezsilnega direktorja Barrasa nasproti mogočnemu vojskovodji; tako popolnoma brez predsodkov tava Josephinino srce med družbo, med budoarji žena in spalnicami mož, kajti gotovo ima tudi Bonaparta čisto rada, pred čigar ime pa v takih ljubezenskih zadevah vendarle rajša postavlja svoje deklinško ime, kakor da je še vedno svobodna v izberii

Takoj prihodnjega dne piše Bonaparte za oči istega Barrasa, kateri ga je sinoči preklinjal, in za ostale direktorje veliko poročilo, ki se pričena takole: "Navzlic vsem naporom bom šele čez več let prevladal na morju. Izkrcati se v Angliji, je najdrznejše in najtežje podjetje, izvesti bi se dalo samo s presenečenjem. Zato bi potrebovali dolgih noči, torej zime. Po tem takem bi bila ta vojna mogoča šele prihodnje leto. Takrat pa se morda lahko pojavijo zapreke na kopnem. Veliki trenutek je morebiti za vedno izgubljen."

Za to čudovito jasno resignacijo pa sledi še bolj čudovita stvar, namreč načrt, kako stvar vendarle izvesti: v bistvu osem morskimi vojen od Španije do Nizozemske, pri čemer so pretehtani vsi politični pogoji in vse posledice. Če pa manjka iadij in denarja, tedaj rajši vojno zoper angleško trgovino, najprej v Egiptu, odkoder se do jeseni lahko vrne, da se nato odpravi neposredno zoper Anglijo.

Direktorji komaj čujejo besedo Egipt in že mu dajo svoje privoljenje in poveljstvo in mu obljubijo vsakršno pomoč: le čim dalje proč tega nevarnega človeka! Najboljše bi bilo, če bi ga tam doli ubili.

Načrt ni nov, zadnja leta je bilo je večkrat govora o njem, tudi Talleyrand ga je po Bonapartovem pismu že propagiral, čeprav je v svojem ekspoziciji pisal: "Za izvedbo tega po-

hoda ni treba posebnega vojskovodje." Ali je bila to želja, obdržati Bonaparta v domovini, ali samo zloba? Gotovo je, da je nadarjeni vojskovodja pri branju tega lista mnogo kesneje pripisal eno samo besedo: "Blazno!" Medtem sestavi sam svoje imenovanje za poveljnika armade v Orientu: pooblastilo in nalog, naj zavzame Malto in Egipt, potisne Anglijo iz Rdečega morja, predre Suesko ožino in tako Franciji zagotovi poset tega zaliva.

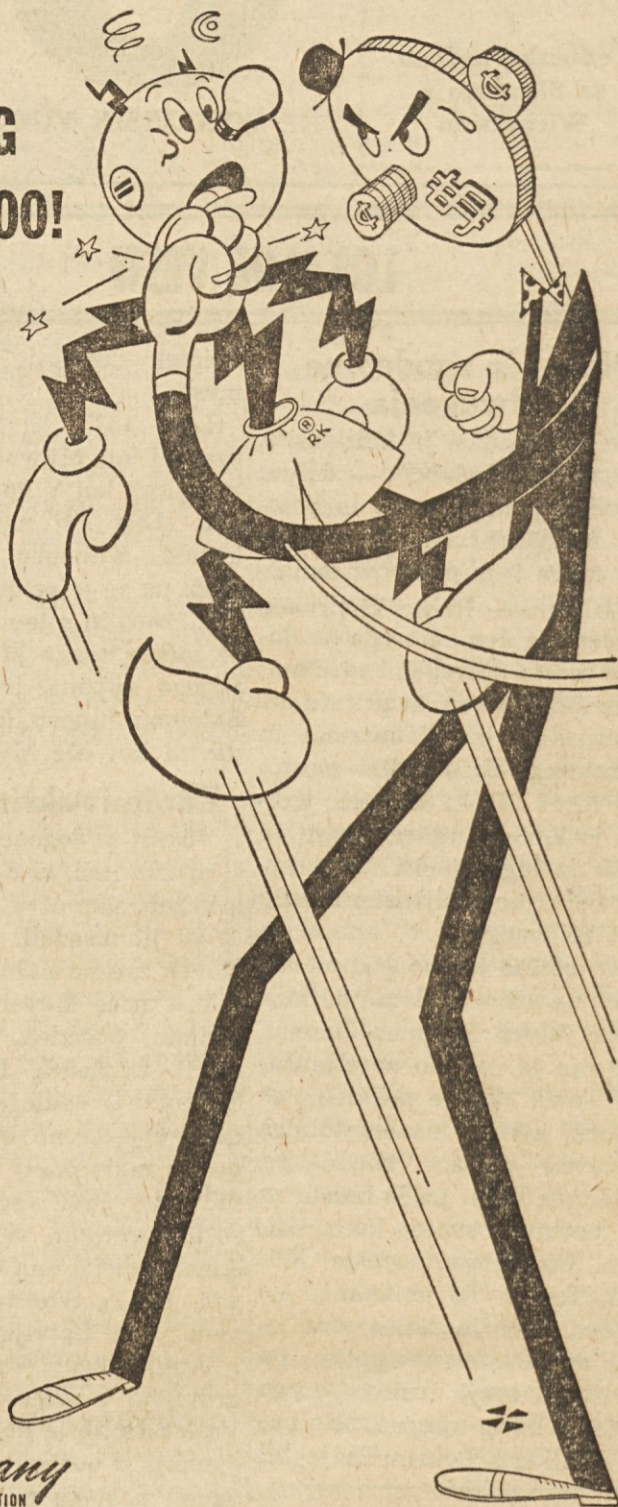
Mrzlično se vrže v priprave za novo podjetje. Problem mu je že zdavnaj znan. Sredozemsko morje je njegova domovina. Kot otrok je ogledoval zamorsko glavo v korziškem grbu, jadrnice od afriških obal so pristajale na otoku; kesneje je vzel brodovje Genovi in Benetkam, gojil zveze s Tunisom in z Grki, z Albanci in Bošnjaki. Nad vsem pa je gorel duh Aleksandra, ki je v Egiptu snoval središče svoje svetovne države.

V teh tednih se v Bonapartovi notranjosti prvič svečano združijo prvine njegovega bitja: željo neomenjene fantazije, načrt duše, ki hoče posnemati samo največje antične vzore, razbira preračunljivi razum, da ga razkraja in tehta; nato ga razminja in zopet tehta in ga polagoma spravlja v ravnovesje z resničnostjo. Zdaj, ko se oborožuje za Egipt, skuša Bonaparte v največjem slogu združiti računarja s sanjačem in ne opazi, da je ostanek vendarle neizračunljiv. Njegova junaška fantazija pozabi, da ne živimo več v antiki, da kalif in zavojevalec ne razpolagata več z milijoni sužnje, marveč da je

veselo prebujenje predrlo tudi že med afriške narode. Ze zdaj se Bonaparte zamota v prekomerno nerazrešljiv koflikt, ki ga bo skušal tem trdovratneje razrešiti, čim bolj se bo zapletal vanj.

rodil dva tisoč let prekasno, usodne kroge in riše z roko polboga svoji usodi meje. (Dalje prihodnjič)

"Hi" COST OF LIVING IS HAMMERING AT US TOO!

Da, "Reddy Kilowatt" je prizadet, hudo prizadet z naraščajočo draginjo. Ta je dvignila stroške posameznega materiala, ki ga rabi The Illuminating Company po nekod do 200% in celo več z ozirom na cene leta 1939. Sledeči opis naj vam pokaže pravo sliko: Premog, ki ga porabi družba vsak dan na tisoče ton, stane danes dvakrat toliko kot leta 1939. . . bakrena žica se je podražila za več kot dvakrat . . . cena drog in vezi pa se je celo potrojila. Medtem, ko se je vse to zgodilo, so se tudi več kot podvojile plače uslužbenecv družbe.

Vsekakor pa je "Reddy Kilowatt" dal tudi sam nekaj udarcev. Vložili smo milijone dolarjev v avtomatične mehanizirane naprave. Naši uradniki so posvečali stalno pažnjo stroškom posameznih del The Illuminating Company—s tem so povečali učinkovitost in izboljšali postrežbo. Ta dejstva in večja uporaba elektrike so nam omogočila znižati ceno povprečne enote za domačo rabo . . . znižati jo za 26% v zadnjih 14 letih.

Kakršenkoli bo že izhod "Reddyjeve" bitke proti visokim stroškom, morete računati s tem, da bomo mi tudi nadalje skrbeli za vedno boljše električno postrežbo po najnižjih mogočih cenah.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

MI DAJEMO IN ZAMENJAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S BASEMENT

POL-LETNA RAZPRODAJA

Naša lasna znamka! Ženske

"Sav-On"

Rayon Hlačke

Običajno po 69c

Z elastiko ali trakom

BRIEFS

49c

Priljubile se vam bodo, ker se udobno nosijo . . . hitro operejo . . . posuše v nekaj minutah . . . nič likanja! Z elastiko ali trakom. Cvetno roza ali ledeno bele barve. Mere 5-6-7.

Običajno po 89c

Spodaj ohlapne ali oprijete

PANTIES

59c

Prav tako prvovrstne kakovosti kot zgornje, spodaj ohlapne ali z robom. V njih se boste dobro počutile, se lepo prilagodijo. Vse prvovrstne. V cvetno-roza ali ledeno beli barvi. Mere 5-6-7-8.

Isti kroj v merah 9 in 10, običajno po 98c. . . . 69c Hlačke, ki imajo ta napisni listek, so narejene izključno za prodajo od The May Co. Izdelane po našem lastnem strogem navodilu . . . po načinu, ki vam jamči . . . dosledno kakovost po najnižji možni ceni!

The May Co.'s Basement Oddelek za žensko pleteno perilo

NAZNA NILO DELNIČARJEM NORTH AMERICAN BANKE

Vsem delničarjem North American banke se tem potom naznanja, da se

LETNA DELNIČARSKA SEJA

vrši v sredo, 27. januarja
OB 8. URI ZVEČER

v spodnji dvorani Slov. nar. doma
na 6417 ST. CLAIR AVE.

na kateri se bo izvolilo direktorje družbe za prihodnje leto in ukrepalo o drugih zadevah, ki pridejo na dnevni red

Prosi se vse delničarje, da se udeleže; v slučaju pa, da ne morejo priti, se prosí, da pošljejo "proxy", katero so dobili.

R. G. KOVATCH, tajnica,
THE NORTH AMERICAN BANK CO.

VABILO NA PLES

ki ga priredi
LOŽKA DOLINA
v soboto 23. jan. 1954

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU

6417 St. Clair Ave.

Eddie Habat orkester

PAUL NAKEL WJMO OZNANJEVALEC

Vstopnina 75c